

Täysistunto

Torstai 7.9.2017 klo 16.02—19.24

17. Lakialoite laiksi sairausvakuutuslain 11 luvun 8 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 29/2017 vp Hanna Sarkkinen vas ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

Keskustelu

17.04 **Hanna Sarkkinen vas** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskunnan naisverkosto teki historiallisen työn kerätessään käsillä olevaan lakialoitteeseen 150 kansanedustajan allekirjoituksen. Allekirjoituksia kertyi kaikista ryhmistä, ja olen verkoston tämän vuoden puheenjohtajana ylpeä tehokkaasta toiminnasta.

Lakialoitteessa ehdotetaan, että kunnallisesta luottamustoimesta saatava kokouspalkkio ei jatkossa pienentäisi vanhempainpäivärahaa. Tällä hetkellä kokouspalkkiot leikkaavat vanhempainetuutta kokouspäivältä. Kiitoksia siis kaikille allekirjoittaneille ja erityisesti kaikille allekirjoituksia keränneille edustajille ja muille asiassa aktiivisille edustajille. Eri-tyinen kiitos edustaja Sirénille, jonka aiemman lakialoitteen pohjalle tämä naisverkoston yhteisaloite nyt tehtiin.

Mutta miksi naisverkosto teki tämän aloitteen? Siksi, että on tärkeää varmistaa, että erilaisissa elämäntilanteissa olevat ihmiset voivat osallistua päätöksentekoon tasa-arvoisesti. Vanhempainvapaa ei saa olla este poliittiselle osallistumiselle. Naisverkoston mielestä pienten lasten vanhempia tulisi kannustaa nykyistä paremmin kunnallisten luottamustehtävien hoitamiseen eikä suinkaan luoda sille kannustinloukkua. Asia koskee kaikkia pienten lasten vanhempia, jotka ovat vanhempainvapailla, mutta erityisesti se koskee naisia, sillä naiset käyttävät valtaosan vanhempainvapaista. Toivon tietysti, että vanhempainvapaiden käyttäminen tasaantuu ja isät käyttävät niitä enemmän vanhempainvapaiden uudistuksen myötä tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti päivärahaetuuksien määrä laskee vähimmäistasoon, mikäli lapsen äiti tai isä on samanaikaisesti ansiotyössä päivärahaikauden aikana. Ansiotyön tekemisen tilanteessa on perusteltua, että saadut ansiotyöt pienentävät vanhempainpäivärahojen määrää, koska tällöin tarve yhteiskunnan maksamaan tukeen pienenee. Kuitenkin viime aikoina esille on noussut tapauksia, joissa henkilön osallistuminen kunnallisen luottamustoimen hoitoon on tulkittu työksi siten, että luottamustoimien kokouspäiviltä on maksettu äitiys- ja vanhempainpäivärahaa vain minimimääräisesti. Toimeentuloturva-asioiden muutoksenhakuelimet, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosasto, ovat ratkaisukäytännössään katsoneet, että voimas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

sa olevan lainsäädännön mukaan kunnallisen luottamustoimen hoitaminen on sairausvakuutuslakia sovellettaessa rinnastettavissa ansiotyöhön.

Kunnallisten luottamustehtävien hoitaminen on lainsäädännössä turvattu oikeus ja myös velvollisuus, eikä sen rinnastaminen ansiotyöhön tosiasiaassa ole perusteltua. Sairausvakuutuslain mukaan työssäololla tarkoitetaan varsinaista ansiotyötä eli työ- tai virkasuhteessa tai yrittäjänä tapahtuvaa työskentelyä, josta muodostuu henkilön elinkeino. Kunnalliset luottamushenkilöt eivät ole työ- tai virkasuhteessa kuntaan, eikä luottamustoimipalkkiosta kerry lomaoikeutta tai eläkettä. Tästä huolimatta edellä todetun mukaisesti luottamustoimipalkkioita on tulkittu vanhempainetuuksia pienentävänä työnä.

Arvoisa puhemies! Kuntapolitiikkaan osallistuminen ei ole rinnastettavissa ansiotyöhön. Kokouksia on satunnaisesti ja yleensä ilta-aikaan. Pienten lasten kanssa kotona oleminen ei välttämättä ole este luottamustehtävän hoitamiselle, ja pitäisi olla vanhempien itse arvioitavissa, haluavatko he hoitaa luottamustehtäviä vanhempainvapaalla ollessaan. Kunnallisista luottamustoimista maksettavien kokouspalkkioiden tarkoituksena on korvata tehtävään kuluva aikaa ja siten mahdollistaa osallistuminen jokaiselle. On väärin, että luottamustoimen hoitamisesta aiheutuu vanhempainvapaalla olevalle taloudellista tappiota. Lakia täytyykin muuttaa, sillä nykykäytäntö antaa pienten lasten vanhemmille viestin, että poliittinen osallistuminen ei ole suotavaa tai mahdollista.

Arvoisa puhemies! Aloitteessa ehdotetaan, että sairausvakuutuslain mukaisten vanhempainpäivärahojen määrän arvioinnissa ei jatkossa huomioitaisi kunnallisista ja tulevista maakunnallisista luottamustoimista saatavia palkkioita. Selkeyden vuoksi voi olla perusteltua rajoittaa tätä poikkeusta siten, että siinä huomioitaisiin vain kuntalain mukaisista tehtävistä maksettavat palkkiot, ei esimerkiksi kuntien omistamien osakeyhtiöiden maksamia palkkioita. Tämän lisäksi olisi perusteltua määritellä, että tätä sovelletaan vain osaaikaisesti hoidettaviin kunnallisiin luottamustoimiin eikä esimerkiksi kuntalain mukaisen kuukausipalkkioperusteisen pormestarin tai vastaavan täysipäiväisen tai puolipäiväisen kunnallisen luottamustehtävän hoitamiseen. Maakuntaudistuksen voimaan tullessa tulisi maakunnallisia luottamustehtäviä kohdella samalla lailla kuin kunnallisia luottamustehtäviä. Näiden erilaisten rajausten tarkempi määrittely ja pohdinta on syytä mieltä tarkoin valiokuntakäsittelyn aikana.

Arvoisa puhemies! Toivon, että lakialoite sairausvakuutuslain 11 luvun 8 §:n muuttamisesta saa perusteellisen käsittelyn valiokunnassa ja asiaan saadaan korjaus. Kiitoksia eduskunnan naisverkostolle ja kaikille asiassa aktiivisina olleille edustajille.

17.10 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tämä on kannatettava lakialoite, jonka tarpeen huomaa siitakin, että allekirjoittajia on todellakin yli puoluerajojen runsaasti. Lakialoite on valmisteltu huolella ja huomioitu valmiiksi erityistapaukset, kuten nämä mainitut täysiaikaiset luottamustoimet. Demokratian kannalta on ensisijaista, että kaikissa elämäntilanteissa olevilla kuntalaisilla on mahdollisuus osallistua kunnalliseen vaikuttamiseen. Jokainen on oman arkinsa asiantuntija ja tuo päätöksentekoon näkemystä, jota muilla ei ehkä ole.

Mahdollisuus tarkoittaa myös taloudellisia mahdollisuuksia. Työssä käyvä tai yrittävä luottamushenkilöhän saa kokouspalkkion ohella myöskin tulonmenetyskorvauksen mahdollisesti menettämästään työtulosta, ja nyt päinvastoin vanhempainetuuksilla oleva voisi menettää tuloaan palkkioiden johdosta, ikään kuin kotona tehtävää työtä ei arvostettaisi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

Tilanne on erikoinen, eikä tämä voi olla tasapuolista. Toivon, että me täällä eduskunnassa saamme asian pian korjattua.

17.11 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Tasa-arvo on yksi 100-vuotiaan Suomen suurimmista ylpeydenaiheista: naisten äänioikeus, neuvolajärjestelmä, tasa-arvoinen avioliittolaki. Nämä kaikki saavutukset ovat juhlimisen arvoisia. Silti valmista ei vielä ole. Ihmiset ovat edelleen monen asian suhteen eriarvoisessa asemassa sukupuolen perusteella.

Yksi tasa-arvon ongelmakohta näkyy joka päivä meidän poliitikkojen arjessa: se on naisten aliedustus poliittisina päättäjinä. Viime kuntavaaleissa teimme tasa-arvon historiaa. Ennätysmäärä naisia tuli valituksi kunnan- ja kaupunginvaltuustoihin. Vaalien jälkeen tehtiin uudestaan historiaa, kun ennätysmäärä naisia valittiin kunnanvaltuustojen ja kunnanhallitusten puheenjohtajiksi. Silti naisvaltuutettuja on kaikista valtuutetuista vain 39 prosenttia. Kunnanvaltuustojen puheenjohtajina naisia on saman verran. Kuntapolitiikan kaikkein korkeimmalle jakkaralle kunnanhallituksen puheenjohtajaksi nainen valittiin vain 31 prosentissa kunnista. Poliitiikka on edelleen miehinen maailma. Näin ei pitäisi olla enää 2000-luvun Suomessa.

Arvoisa puhemies! Edustuksellisessa demokratiassa kansa valitsee päättäjensä. Silti vähintään, mitä me päättäjät voimme tehdä tasa-arvon ja moninaisuuden puolesta, on varmistaa, että esteitä osallistumiselle ei ole minkään ihmisryhmän kohdalla. Juuri siitä on kyse tässä lakialoitteessa. Sen tarkoituksena on muuttaa sairausvakuutuslakia niin, että kunnallisista luottamustoimista maksettava palkkio ei enää vähennä vanhempainpäivärahan määrää. Tällä hetkellä TE-keskukset tulkitsevat luottamustoimista maksettavat, usein varsin pienet palkkiot palkkaan rinnastettaviksi. Tämä on vähentänyt kokouspäiviltä maksettavat vanhempainpäivärahat minimiin. Käytäntö on epäreilu erityisesti pienten lasten äideille. Se heikentää heidän poliittisen osallistumisensa mahdollisuuksia, sillä äidit käyttävät edelleen leijonanosan vanhempainvapaista.

Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus osallistua politiikkaan ja julkisen vallan on turvattava ja edistettävä tämän oikeuden toteutumista. Kunnallisten luottamustehtävien hoitaminen on lainsäädännön turvaama oikeus ja myös velvollisuus. Sen on oltava mahdollista yhtäläisesti kaikille. Kunnallisista luottamustehtävistä maksettavat palkkiot eivät ole sama asia kuin ansiotyöstä maksettava palkka. Sen vuoksi niitä ei myöskään pidä kohdella samana asiana. Luottamustehtävien palkkioiden tarkoituksena on pitää perustuslailisen oikeuden toteuttaminen kaikkien ulottuvilla.

Arvoisa puhemies! Kunnassa tehtävät päätökset vaikuttavat kaikkien kuntalaisten arkeen. Siksi on erittäin tärkeää, että valtuustoissa ja lautakunnissa on hyvä edustus kaikista kuntalaisista. Siellä täytyy olla myös pienten lasten vanhempia. Kun sote-palvelut siirtyvät maakunnille, jäävät kuntien tehtäviksi erityisesti päivähoidon, kouluun, liikuntaan ja nuorisotoimeen liittyvät palvelut, samoin maankäyttöön liittyvät päätökset, kuten leikkipuiston tai kevyen liikenteen väylän sijainnit — juuri niitä asioita, jotka erityisesti koskettavat lapsiperheitä. Siksi on erityisen tärkeää, että päättäjien joukossa on myös pienten lasten vanhempia.

Arvoisa puhemies! Meidän 100-vuotias Suomemme on sitoutunut sekä kotimaisella lainsäädännöllä että kansainvälisillä sopimuksilla edistämään tasa-arvoa ja kitkemään kaikkinaisen syrjinnän. Hyväksymällä tämän lakialoitteen voimme poistaa yhden tasa-arvon epäkohdan ja varmistaa äideille yhdenvertaisemman mahdollisuuden osallistua politiikantekoon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

Tämä eduskunnan naisverkoston aloitteesta tehty lakialoite on siitä poikkeuksellinen, että sen on allekirjoittanut lähes 150 kansanedustajaa. Mukana on edustajia kaikista eduskuntaryhmistä. Sen vuoksi uskallan luottaa siihen, että tämä lakialoite ei haudaudu valiokuntaan. Se on hienoa nähdä.

17.15 Katja Hänninen vas: Arvoisa rouva puhemies! Tuntuu todella hienolta olla tänään tässä salissa viemässä eteenpäin valiokuntaan lakialoitetta, johon on saatu melkein 150 allekirjoitusta. Vaikka tässä salissa tuntuu välillä, niin kuin tuossa kyselytunnillakin, että tunteet kuumenevat ja asiat laidasta laitaan menevät, niin meillä on myös paljon sellaisia asioita, joista olemme samaa mieltä ja joita me haluamme viedä yhdessä eteenpäin, ja se on hienoa ja antaa uskoa sille, että tämä eduskunta pystyy muuttamaan vanhoja käytäntöjä monellakin tapaa. Tämä on yksi niistä, ja se pitää todellakin saada mahdollisimman pian vietyä maaliin, koska ei ole hyväksi eikä oikein, että edustuksellisessa demokratiassa vaaleilla valitut, kunnallisissa luottamustehtävissä toimivat pienten lasten vanhemmat joutuvat eriarvoiseen asemaan, kun heidän vanhempainetuutensa pienenevät heidän saadessaan luottamuspalkkioita. Elikkä siinä mielessä täytyy kyllä nostaa hattua eduskunnan naisverkostolle ja meille kaikille, koska tämä on meidän yhteinen aloitteemme, ja toivon, että tällaisia yhteisiä aloitteita tässä salissa myös jatkossa tehdään.

Jos jotakin kiitosta nyt voi antaa myös hallitukselle tänä päivänä, niin se on tästä perhevapaaudistuksesta, joka on nyt lähdössä liikkeelle. Toivon myös, että tämäkin historiallinen uudistus saadaan vielä tällä vaalikaudella vietyä maaliin. Se lisää sitten aidosti perheiden valinnanvapautta. Nimenomaan sieltä lapsen näkökulmasta ja lapsen oikeuden näkökulmasta katsottuna me todellakin tarvitsemme näitä tasa-arvotekoja satavuotiaassa itenäisessä Suomessamme — ne ovat näitä yksittäisiä, mutta ne ovat tärkeitä ja vaikuttavat monen lapsiperheen arkeen, elämään ja valintoihin.

Aina vain enemmän ja enemmän me tarvitsemme tuonne kunnallisiin ja myös valtakunnallisiin päätöksentekoihin pienten lasten vanhempia, koska monet päätökset vaikuttavat juuri heidän elämäänsä.

17.17 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Lämpimät kiitokset eduskunnan naisverkostolle ja sen puheenjohtajalle edustaja Sarkkiselle sekä edustaja Sirénille, joka asiaa on jo aiemmin ollut eteenpäin viemässä. Yli 150, vai oliko tasan 150, kansanedustajaa tässä on mukana, ja se tarkoittaa, että tätä asiaa on eteenpäin viemässä myös iso joukko mieskansanedustajia. Tämä esityshän itse asiassa koskee niin äitejä kuin isiäkin, ja on ihan yhtä lailla tärkeää, että vanhempainvapaa ei aiheuta — ei äideille mutta ei myöskään isille — tällaista epäoikeudenmukaista tilannetta, mikä tällä hetkellä on ollut. Leijonanosa kodeissa vanhempainvapaalla olevista on tietysti äitejä, ja sen takia on hyvä, että hallitus on myös tähän asiaan nyt tarttumassa. Vanhempainvapaaudistus on päätetty laittaa valmistelussa liikkeelle ja ennen muuta niin, että siinä otetaan huomioon erilaiset perheet ja perheiden erilaiset tilanteet, lapset keskiössä, luonnollisesti, mutta niin, että me saisimme entistä enempi perheissä myös isät vanhempainvapaata pitämään ja ottamaan vastuuta sitä kautta. Valitettavan usein tilanne on se, että se valinta ei välttämättä ole ihan niin vapaaehtoinen kuin ehkä usein annetaan sitten vastustavissa puheenvuoroissa esille tuoda, ja sen takia on hyvä, että nyt tämä valmistelu liikkeelle saadaan osana näitä toimenpiteitä, joita lapsiperheiden eteen tehdään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

Olen täysin samaa mieltä siitä, että me tarvitsemme erilaisia ihmisiä päätöksentekoon. Nuoret äidit ja nuoret isät ovat tärkeitä tässä työssä, ja tärkeää on se, että tällaiset onnellisetkaan hetket, kun perheenlisäystä tulee ja pieniä lapsia perheisiin tulee, eivät katkaisisi sitä tärkeää työtä, jota kunnissa ja maakunnissa mutta myös valtakunnan tasolla tehdään.

On hyvä, että tämä naisverkoston aloite on nyt saanut näin runsaan kannatuksen eduskunnassa ja tulee varmasti kiireellisenä läpi hoidettua.

17.20 Anne Kalmari kesk: Arvoisa rouva puhemies! Onpa upeaa tulla tänne uusittuun saliin käyttämään ensimmäistä puheenvuoroa naisverkoston eteenpäinviemästä hienosta aloitteesta. Itse asiassa pohdin sitä, että naisverkoston esille nostamat asiat ovat olleet keskimäärin historiallisia: on saatu oikeutta lasten kotihoitoon, ollaan tehty paljon muitakin asioita, ja tämäkin asia on itse asiassa mittakaavaansa paljon suurempi.

Tänään puhuimme osallisuudesta, ja on tärkeä asia, että siihen osallisuuteen, demokraattiseen vaikuttamiseen voivat osallistua kaikki. Tällä hetkellä on tilanne, että vanhempainpäivärahalla olevien ei oikeasti kannata osallistua demokraattiseen päätöksentekoon, koska he menettävät tulojaan, tipahtavat minimitasolle vanhemmuuspäivärahassa eli saavat 23 euroa vuorokaudessa — tosin tätäkin ollaan muuten nyt onneksi hyvän hallituksen toimesta nostamassa. On tärkeää, että kukaan ei ainakaan taloudellisesti kärsi siitä, että hoitaa yhteisiä asioita. Luulen, että tällä tulee olemaan iso merkitys sille, että yhä useampi nuori äiti ja nuori isä voi lähteä ehdolle ja toteuttaa ajatustaan ja viedä juuri sille ihmisryhmälle tärkeitä asioita eteenpäin. Vanhemmuus on toki kokonaisvaltaista, mutta yhteiskunnallamme ei ole varaa siihen, että lapsiaan kotona hoitavat syrjäytetään yksinomaan sinne kotiinsa taloudellisin rangaistuksin.

Itse pohdin sitäkin asiaa, että kun tulevaisuudessa teemme näitä uudistuksia vanhemmuuteen ja siihen liittyviin vapaisiin ja rahoitukseen, olisi varmasti hyvä, että erilaiset työllistymisen muodot pystyttäisiin yhä paremmin ottamaan huomioon, ja ehkäpä naisverkosto voisi ajan kanssa ruveta valmistelemaan sitä, kuinka lyhytkestoisia töitä ja osa-aikatoivia pystyttäisiin vielä paremmin yhteensovittamaan niin, että olisi kannuste myöskin sieltä kotia hieman irrota muuallekin kuin luottamustehtäviin.

Tämä päänavaus oli aivan upea, ja tämä ei tokikaan koske pelkästään naisia vaan yhtä lailla miehiä, kuten usea edustaja tässä on todennutkin. Tämä oli esimerkki siitä, mitä naisverkosto voi saada aikaan. Onnea ja voimia puheenjohtajalle ja yhteistyötä tästä eteenpäinkin!

17.23 Eva Biaudet r: Talman! Naisverkostolla on kunniakas historia, ja sitten 90-luvun kulta-aikojen ehkä ei ole ollut niin paljon hyvää kerrottavaa. Silloin saimme aikaan subjektiivisen päivähoiton, oli lähestymiskieltoa ja muuta, jotka oikeasti olivat hyvin radikaaleja ja isoja panostuksia, joihin sitten saimme yhteiskunnassa myöskin koko politiikan puoluekentän ylittävän tuen. Siksi on tietenkin iloinen asia, että naisverkosto jälleen on saanut aikaiseksi uudistuksen, joka todellisuudessa parantaa naisten asemaa huomattavasti. Vaikka on totta, että tässä on nyt kysymys pienten lasten isistä ja äideistä ja se siinä tilanteessa koskee yhdenvertaisesti jokaista, todellisuudessa tietenkin se on kohdistunut nimenomaan enemmän naisiin, koska perhevapaat pidetään epätasa-arvoisesti tänään.

Samalla tavalla kuin edustaja Heinonen, itse toivoisin, että tulevaan vanhempainvapaa-uudistukseen halutaan todellisuudessa panostaa, niin että todellisuudessa tapahtuu toimintatapojen uudistus ja jaamme tasaisesti, että emme vain jaa vähän enemmän hyvää jokai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

selle, vaan panostetaan todellisuudessa. Se ehkä tarkoittaa, että myöskin budjetissa täytyy panostaa, jotta esimerkiksi naisten työllistymisastetta voidaan nostaa tulevaisuudessa.

Haluan kiittää ihan erityisesti puheenjohtaja, edustaja Sarkkista ja myöskin edellistä puheenjohtajaa, edustaja Raassinaa siitä, että he pitävät tätä naisverkostoa koossa, vaikka ehkä tasa-arvon tuulet eivät ole kovin suotuisat tällä hetkellä. Mutta ehkä tämä Suomen 100-vuotisjuhlavuosi auttaa meitä kaikkia panostamaan vähän lisää tasa-arvoon. Kuten me tiedämme, niin vaikka tasa-arvossa monesti on kysymys naisten asemasta, loppujen lopuksi tasa-arvon toteutuessa sen edistys koituu meidän kaikkien hyväksi sukupuolesta riippumatta.

17.25 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Kannatan tätä lakialoitetta lämpimästi, sillä monelle luottamushenkilölle on tullut yllätyksenä, että luottamustehtävistä maksettava palkkio alentaakin sitten päivärahoja. Naiset käyttävät edelleen suurimman osan perhevapaista, ja siksi tämä päivärahojen alentaminen koskee erityisesti nuoria naisia ja heikentää heidän mahdollisuuksiaan ja myös motivaatiotaan osallistua politiikkaan ja luottamustehtävien hoitamiseen. Minä olen kuullut vuoden sisällä useamman vanhempainvapaalla olleen naisen — tässä tapauksessa he olivat kaikki naisia — yllättyneen, kun heille on selvinnyt tämä nykyinen käytäntö. He ovat kertoneet, että tämä tuntuu jopa loukkaavalta, sillä ne lastenhoidon järjestelyt vaativat jo niin paljon organisointia, jotta pääsee sinne kokouksiin. Sitten kun on huomannut, että vielä päivärahatkin ovat leikkautuneet pois, niin kyllä motivaatio osallistumiseen joutuu tämmöisessä tilanteessa kovalle koetukselle.

Meidän pitäisi kaikin tavoin edistää pienten lasten vanhempien osallistumista kunnalliseen päätöksentekoon jo senkin takia, että kunnissa päätetään niin paljon juuri lapsiperheiden asioista. Tämä aloite on hyvä. Loistavaa, että täällä eduskunnassa on tälle niin vankka kannatus. Vaikka tämä on naisverkoston yhteinen aloite, minä haluan kyllä kiittää edustaja Sarkkista, sillä tiedän, että hän on ollut erittäin aktiivinen tässä asiassa. — Kiitos!

17.27 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Niin kuin täällä on salissa monta kertaa kuultu tässä keskustelussa, on erittäin ongelmallista, että pienen lapsen vanhempi joutuu eriarvoiseen asemaan osallistuessaan kunnalliseen päätöksentekoon ja politiikkaan, kun vanhempainraha ja äitiyspäiväraha on tämän vallitsevan lainsäädännön tulkinnan nojalla kokouspäiviltä leikattu minimiin. Tämä on outoa jo siinäkin valossa, että lapsia hoitava vanhempi on jo varsinaisen työpäivän ajan osaltaan hoitanut lapsiaan sen vuorokauden aikana, ja näin ollen tavallaan sitä työtä ei arvostettaisi ollenkaan. Se nykyinen käytäntö on epäreilu, ja se ei todellakaan kannusta siihen, että perheelliset nuoret aikuiset olisivat kunnallisessa päätöksenteossa mukana.

Olin itse aikanaan sellaisessa tilanteessa, kun minut valittiin Oulun kaupunginhallituksen puheenjohtajaksi, että vanhempainrahakausi oli juuri päättymässä sinä päivänä. Silloin taisin olla Suomen nuorin kaupunginhallituksen puheenjohtaja, ja elämäntilanne oli senkaltainen, että jos ei olisi ollut aikaisempaa poliittista kokemusta — taisi olla kolmas valtuustokausi meneillään — en olisi lähtenyt siinä tilanteessa, jos olisin tiennyt, ettei ainakaan taloudellisesti kannusteta siihen vastuun kantamiseen ja tulevaisuuden rakentamiseen.

Kiitokset tosiaan naisverkostolle, että ollaan tässä tilanteessa: lähes 150 allekirjoittajaa. Kiitos myöskin edustajakollega Sirénille tähän taakse, joka on itse asiassa juuri nyt nautti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

massa vanhempainrahakauden toisesta viikosta ja on tehnyt tämän lakialoitteen pohjatyön itse asiassa jo viime syksynä. Näin ollen meille kaikille oli helppoa lähteä näitä allekirjoituksia viime kesän aikana tekemään lisää.

Arvoisa puhemies! Toivoisin, että kun nyt hallitus teki viime viikolla päätöksen, että perhevapaajärjestelmää uudistetaan, ja kun myöskin lakialoitteessa on lähes 150 allekirjoittajaa, niin hallitus ottaisi tämän nyt nopeasti myöskin, jotta tämä voisi edetä sitten viimeistään tämän perhevapaauudistusjärjestelmän ohessa, ellei sitten valiokunta katso, että pystymme tämän lakialoitteen laittamaan eteenpäin jo ripeämmin. — Kiitos.

17.29 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hanna Sarkkisen ensimmäisenä allekirjoittama lakialoite sairausvakuutuslain 11 §:n 8 momentin muuttamisesta on aivan erinomainen lakialoite, ja toivon sydämestäni, että tämä erinomainen lakialoite menestyy ja tulee myös tähän suureen saliin päätettäväksi selkeänä hallituksen esityksenä, että se menestyisi. Tämä mielestäni näin Suomen itsenäisyyden juhluvuonna, 100 vuoden itsenäisyysjuhluvuonna, on erittäin hyvä senkin takia, että tämä tukee sekä tasa-arvoa että suomalaista demokratiaa.

On syytä muistaa tässä Suomen itsenäisyyden juhluvuonna, että suomalainen demokratia, suomalainen kansanvalta perustuu nimenomaan kunnalliseen itsehallintoon ja kunnalliseen päätöksentekoon, kunnalliseen demokratiaan. Kaikki tiedämme, että kunnanvaltuusto on Suomessa nykyisen perustuslain voimassa ollen ainut toimielin, jota ei erota mikään. Se on se demokratiamme kulmakivi, on ja pysyy. Sen takia on aivan äärimmäisen tärkeää, että ne valtuutetut, ne lautakuntien jäsenet, jotka työskentelevät, vaikka he ovat perheenisiä tai -äitejä, eivät joudu perheensä takia huonompaan asemaan kuin muut, elikkä nyt kun se palkkio tulee tilille, niin heitä ei siitä rangaista sitten, kun he saavat muita etuuksia. Sen takia toivon, että tämä lakialoite otetaan tässä talossa äärimmäisen vakavasti ja valiokunta käsittelee tämän nopeasti ja nimenomaan niin, että saisimme tämän lakialoitteen lain muotoon jo ennen kuin Suomi täyttää 100 vuotta. Se tekisi kunniata suomalaiselle demokratialle, ja on syytä muistaa myös se, arvoisa rouva puhemies, että tässä asiassa taloudelliset arvot ovat hyvin vähäiset mutta demokratian ja ihmisten vaikuttamismahdollisuuksien kannalta tämän lakialoitteen vaikutukset ovat todella merkittävät.

Vielä kerran lämpimät kiitokset edustaja Hanna Sarkkiselle erinomaisesta työstä ja siitä, että hän on jaksanut tätä asiaa viedä eteenpäin ja kerännyt näin mahtavan määrän allekirjoituksia tähän lakialoitteeseen, toki edustajakollegoiden avustuksella, mutta erittäin hieno teko — siitä ihailevat kiitokset.

17.32 Aila Paloniemi kesk: Arvoisa puhemies! Naiset ovat eduskunnan alkutaipaleelta lähtien tehneet upeita, hienoja esityksiä, saaneet niitä läpi yhdessä. Ne ovat koskeneet usein lapsia, nuoria ja perheitä — esimerkiksi ensimmäinen sosiaalinen innovaatio, mielestäni näin voidaan sanoa, kouluruokailu, sehän oli eri puolueitten naisista koottujen parlamentaarikkojen aikaansaannos silloin kauan sitten. Upeaa. Ja nyt ollaan tässä. Olen erittäin ylpeä tästä aloitteesta, jossa on jopa 150 allekirjoittajaa ja jonka synnyssä naisverkosto on siis ollut ihan avaintekijä. Minäkin haluan tietysti kiittää Hanna Sarkkista ja kaikkia upeita naisia, jotka ovat tässä mukana, ja upeita miehiä myös.

Tästä meikäläisestä naisverkostosta — en malta olla nyt kertomatta — ollaan erityisen kiinnostuneita tuolla maailmalla. Matkustan paljon muun muassa Etyjin puitteissa eri maissa. Tämä naisverkosto tulee esille, ja ellei tule, minä nostan sen esille. Minä olen esit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

tänyt jo kahteen kertaan, että emmekö voisi perustaa Etyjiin naisverkoston tapaista toimintaryhmää, ja siitä ollaan oltu kovin kiinnostuneita, ja uskonpa, että se pikkuhiljaa saa kantatusta ja että se myöskin menee läpi.

Toinen asia, mitä maailmalla myös ihastellaan — siitäkin on pakko kertoa — on se, että Suomi taitaa olla maailmassa yksi niitä harvoja maita, joissa naisten organisaatioita ja niiden toimintaa rahoitetaan budjetista. Tämä ei ole tavallista lainkaan. Eli me voimme olla kuitenkin monista asioista ihan ylpeitä. Ja kyllä nyt täytyy lähteä siitä, että täytyy tulla itsekin aktiivisemmin ajan puutteesta huolimatta naisverkoston toimintaan mukaan, ehdottomasti, [Eva Biaudet: Me tarvitsemme!] koska tällä joukolla saamme näköjään erittäin paljon aikaan.

Vielä lopuksi sanon lyhyessä puheenvuorossani sen, että minusta on kyllä erittäin outoa, erikoista ja kummallista, että pienen lapsen vanhempi on tähän saakka Suomessa joutunut näin eriarvoiseen asemaan osallistuessaan kunnallisen luottamustoimen hoitoon ja politiikkaan. Siinä ei ole siis kerta kaikkiaan mitään järkeä, kun me tarvitsemme naisia ehdottomasti kaikille tasoille lisää päättäjiksi. Se on aivan selvä asia.

Olen iloinen tästä, ja toivotan meille kaikille tsemppiä!

17.34 Jari Myllykoski vas: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitoksia naisverkostolle, sen puheenjohtaja Sarkkiselle ja pohjatyön tehneelle edustaja Sirénille. Minä haluan kiittää erityisesti naisverkostoa, että olette olleet minun poikani ja toivottavasti minun poikieni poikien asialla. On hienoa, että Suomen täyttäessä 100 vuotta voimme olla yhtenä miehenä ja naisena edistämässä tasa-arvoisuutta, mahdollistamassa kunnallista ja tulevaa maakunnallista päätöksentekoa.

Edustaja Mäkelä — eikö niin, meni nimi oikein — toi hyvin esille sen, että meillä on tälläkin hetkellä vielä erilaisia työsuhteperusteisia korvauselementtejä. Meillä maksetaan kokouspalkkioita niille, jotka saavat ansion tai yrittämisen kautta olevaa ansionmenetykskorvausta, mutta meillä on sitten vielä yksi ryhmä, jossa ansionmenetyksiä ei tarvitse hakea, koska julkisella työnantajalla olevissa työsuhteissa maksetaan palkka näiltä kokouspäiviltä. Meidän on syytä ryhdistäytyä tässä kaiken kaikkiaan ja saattaa myös nimenomaan tämä ansionmenetykskorvaus samalle tasolle, ei niin, että heikentäisimme joltain, vaan rohkaisetaan, ollaan avoimin mielin siinä, että me tarvitsemme päätöksentekijöitä. Monessa kunnassa ollaan siirtymässä valiokuntamalliin, joka on entistä enemmän sitouttava, ja uskon tapahtuvan maakuntahallinnossakin niin, että sinne tulee erityisiä valiokuntia. En usko, että järjestelmää voidaan muuten rakentaa. Sen vuoksi on erityisen tärkeää, että meillä eivät vanhempainrahakaudella olevat ihmiset ole syrjittyinä päätöksenteosta.

17.37 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kuulun niihin harvoihin, jotka eivät ole allekirjoittaneet tätä lakialoitetta, mutta ilokseni voin kyllä kertoa teille, että syy, miksi en tätä allekirjoittanut, oli se, että kun tähän nimiä kerättiin, olin itse vanhempainvapaalla.

Haluan tämän vanhempainvapaan merkityksen nostaa vahvasti esiin tässä salissa. Se on upea asia. Se mahdollistaa vanhemman, molempien vanhempien, mukanaolon pienen lapsen elämässä, ja siitä meidän pitää kyllä kynsin ja hampain pitää kiinni ja ennen kaikkea kannustaa siihen, että myös isät vanhempainvapaata enemmän pitäisivät. Tätä haluan ja toivon, että kaikki edistämme kaikin parhain keinoin.

Tämä lakialoite, joka on tehty ja joka on kerännyt yli 150 allekirjoitusta, on äärimmäisen hyvä, sillä se puuttuu tähän epätasa-arvoiseen asiaan, että vanhempainpäivärahat leik-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

kaantuvat sen seurauksena, että kokouspalkkioita maksetaan. Tähän on auttamatta tehtävä muutos. Me tarvitsemme lisää nuoria mukaan päätöksentekoon, me tarvitsemme niitä ihmisiä, joita koskettavat arjen asiat siellä kunnissa. Me tarvitsemme lisää heitä kunnanvaltuustoihin, tuleviin maakuntavaltuustoihin ja niin edelleen päättämään niistä arjen asioista.

Ilokseni voin kyllä todeta senkin, että kun täällä on puhuttu naisten määrästä — edustaja Mikkonen toi hyvin esiin sen, kuinka paljon naisia meillä valtuustoihin on nyt valittu — niin tulen kunnasta, tulen kaupungista, mikä on yksi naisvaltaisimmista tällä hetkellä. Meillä Ähtärissä on yli puolet valtuutetuista naisia, ja olen siitä kyllä äärimmäisen ylpeä. Olen ylpeä myös viime kaudesta, sillä yksi viidesosa Ähtärin valtuustossa olevista sai kokea vanhemmuuden ilon, joten Ähtärissä näissä asioissa pyritään kyllä olemaan aina etunenässä ja olemaan aikaa edellä.

Tämä pienten lasten vanhempien mukanaolo politiikassa ja se, että jokaiselle annetaan mahdollisuus olla mukana politiikassa, aivan kuten äsken sanoin, on tietysti demokratian kannalta hyvä asia, mutta pitää sanoa, että kyllä siinä kynnystä on, että politiikkaan mukaan lähdetään. Itsekin kun kunnallisvaaliehdokkaita olen kerännyt — ja useimmat meistä ovat sitä tehneet — niin kyllä naisilla ja erityisesti nuorilla naisilla on suurempi kynnys lähteä mukaan yhteisistä asioista päättämään. Kysyä pitää ainakin kaksi tai kolme kertaa useammin kuin miehiä, ja monta kertaa jos se pallo jää sinne perheelle, että kumpi lähtee, niin se isäntä tuppaa sieltä ehdolle lähtemään. Eli me tarvitsemme lisää keinoja siihen, että luottamustehtäviin osallistuu pienten lasten vanhempia. Tämä lakialoite on siitä erinomainen. Sillä poistetaan näitä esteitä. Mutta haluan kiinnittää myös huomiota siihen, että erityisesti pienemmällä paikkakunnilla lastenhoito mahdollistetaan niihin aikoihin, kun näitä kokouksia on, sillä yleensä ilta-aikaan kokouksissa ollaan.

Haluan kiittää myöskin naisverkostoa tästä aloitteesta ja edustaja Sarkkista. Se, että kerää yli 150 nimeä lakialoitteeseen, ei ole mikään pieni juttu. Sitä on varmasti moni meistä täällä yrittänyt, ja tietysti on ollut naisverkoston vahva tuki siinä, että on meidän miestenkin nimiä siihen mukaan saatu. Tämä on hyvä aloite. Minä toivon todella, että lakivaliokunnassa valiokuntakäsittelyssä tämä huomioidaan asianmukaisella tavalla, ja minä toivon, että tämä eduskunta vie tämän tärkeän asian päätökseen.

17.40 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Haluan myöskin yhtyä näihin kiitoksiin naisverkostolle. Tämä on aivan erinomaisen tärkeä lakialoite. Todellakin tuntuu kohutuuttomalta, että luottamustehtävistä saatavat palkkiot leikkaavat vanhempainpäivärahoja. Tässä aloitteen tekstissä on hyvin huomioitu se, että kuitenkin vanhempainpäivärahat eivät ole ainoa epäkohta. Toivoisinkin, että naisverkosto käyttäisi tässä nyt puhtia ja tarmoa ja perkaisi vähän lisää näitä, koska täällä on kyllä mainittu, että työttömyysetuuksien kohdalla tämä on jo huomioitu, mutta tiedän esimerkiksi omassa puolueessa tilanteen, että meillä on nuori mies, joka on kaksi kertaa selättänyt Kelan päätökset. Täytyy todeta, että se on sitten ollut oikeastaan vain hänen kohdallaan tehty linjaus, koska hänellä on vammaisuuden perusteella oleva eläketulo, joka on ollut kaksi kertaa vaarassa leikkaantua sen takia, että hän on saanut luottamusmiespalkkiota toimiessaan kunnallisissa luottamustehtävissä. Onhan tämä käsittämätöntä, että henkilö, joka vammastaan huolimatta haluaa osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan, on vaarassa menettää tulonsa sen tähden.

Täällä edustaja Savola nosti esille tämän tärkeän seikan, että etenkin pienissä kunnissa lastenhoidon saaminen kokousten ajaksi saattaa olla vaikeaa. Oikeastaan tänään on tietyllä tavalla historiallinen päivä, että noin 19 vuotta ja rapiat takaperin itse olin tarkastuslauta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

kunnassa mukanaani vajaa vuosikas tytär, joka siellä touhumatolla meni pitkin lattiaa, ja tänään hän on sitten itse osallistunut ensimmäistä kertaa samassa huoneessa Lapinlahden tarkastuslautakunnan kokouksiin. Totesin eilen illalla, kun häntä vähän jännitti sinne mennä, että harva siellä tuntee lattiaa myöten tämän huoneen niin hyvin kuin sinä, [Naurua] että sinun on helppo sanoa siellä, että kokemusta tästä tehtävästä on jo ihan sieltä 19 vuoden takaa. Joskus sanotaan, että nämä asiat voivat päättyä onnellisesti, toisinaan ne johtavat myöskin toisen polven poliitikoksi tulemiseen.

17.43 Anna-Maja Henriksson r: Värderade fru talman! Det här är ett alldeles fantastiskt initiativ av kvinnonätverket i riksdagen. Det är sällan så här många kan vara så överens om en så viktig fråga. Jag är oerhört glad över det, och vi ska vara stolta över att vi kan föra den här saken framåt. Det handlar faktiskt om att ge kvinnorna, familjerna en möjlighet till delaktighet i sina kommuner, att se till att vi bereder möjlighet att delta i beslutsfattandet.

Kyse on varsin, varsin tärkeästä asiasta. Silloin oikeusministerinä ollessani tehtiin demokraatioliittinen selonteko, tehtiin ohjelma. Tiedetään se, että meidän pitää panostaa kaikkiin tavoin siihen, että me saamme enemmän ihmisiä politiikkaan, ja mikä on sitten sen tärkeämpää kuin että raivataan pois ne kaikki esteet, jotka ovat estämässä sitä, että varsinkin nuoret ja nuoret perheelliset lähtisivät mukaan. Sen takia tämä on arvokas aloite. Se on demokratian kannalta arvokas, se on naisten aseman kannalta arvokas, ja se on koko yhteiskuntamme näkökulmasta arvokas.

Haluan myös itse kiittää edustaja Sarkkista ja myös edustaja Siréniä, joka ei ole paikan päällä. Tämä on niin hyvä aloite, että jos tässä olisi urheilulajista kyse, niin silloin puhutaisiin, että oli jo ilmiömäinen suoritus saada tähän näin paljon allekirjoituksia ja tätä näin hyvällä vauhdilla eteenpäin. Nyt minäkin toivon, että myös hallitus ottaisi tästä kopin, että saisimme tämän myös lakina valmiiksi tällä kaudella, koska tässä ei ole mitään syytä jarruttaa. Toivon, että asia menee myös ripeästi nyt valiokunnassa eteenpäin.

Sitten vielä lyhyt huomio siitä, että tiedän, että naisjärjestöt ja niiden rahoitus on ylipäänsä huonontunut viime vuosina, ja siinä on myös naisverkostolla ja koko eduskunnalla tekemistä, että me voimme nostaa naisjärjestöjen rahoitusta edelleen siitä, mitä se nyt tällä hetkellä on. Siitä myös koko yhteiskunta hyötyisi.

17.45 Hannakaisa Heikkinen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Harva lakialoite saa näin myönteistä saatekeskustelua, mutta yhdyin myös näihin edellisiin puheenvuoroihin siinä, että oikeastaan ihmettelen, miksi tämä on vasta nyt täällä. Sen takia myös haluan osallistua näihin kiitoksiin, niihin tomeriin naisiin, jotka tämän saivat eteenpäin, eli kiitos, edustaja Sarkkinen ja edustaja Sirén poissa olevana.

Tässä on jo tämän keskustelun aikana hyvin monipuolisesti ja vuolaasti keuhutettu, miksi tämä on tärkeä. Osaltani haluan tuoda keskusteluun myös sen, minkä takia on todella hyvä tämä keskustelu ja tämän lakialoitteen eteenpäin saattaminen juuri nyt. Syntyvyys on satavuotiaassa Suomessa sen historian alhaisinta. Samaan aikaan me kannamme huolta demokraatiakehityksestä, erilaisten ihmisten, eri-ikäisten ihmisten osallistumisesta politiikkaan ja sen osallistumisprosentin alhaisuudesta. Tämä on hirmu tärkeä viesti meidän nuorille isille, äideille, miehille, naisille, että on suotavaa osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen. Onhan todellakin näin, että nuorten perheiden tulot harvoin muutenkaan ovat niin korkeat. Tältäkin osalta voimme tukea sitä, ettei se ainakaan taloudellisista syistä jäisi kiinni.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

ni, etteikö osallistuisi oman kunnan tai tulevaisuudessa oman maakunnan päätöksentekoon. — Kiitoksia.

17.47 Hanna Halmeenpää vihr: Arvoisa rouva puhemies! Todellakaan vanhempainrahakaudella olevien ihmisten ei pidä olla millään tavoin luottamustoimien hoitamisen suhteen tarkoituksellisesti epätasa-arvoisessa asemassa verrattuna muussa elämäntilanteessa oleviin ihmisiin, jotka ovat valmiit ottamaan vastuuta yhteiskunnallisista asioista ja päätöksenteosta kuntatasolla. Siksi tämä ansioituneiden edustajien ja naisverkoston yhteinen lakialoite on erittäin tärkeä ja tarpeellinen.

Arvoisa puhemies! Edustaja Savola ottikin tässä jo aikaisemmin esille vanhempainrahan leikkaantumisen ohella erään toisen epätasa-arvoa luovan asian, jossa on hyvin eri käytänteitä eri kunnissa, mikä myös vaikuttaa mahdollisuuteen osallistua päätöksentekoon. Ellei nimittäin kunnissa todella haluta järjestää ja mahdollistaa lastenhoitoa asianmukaisella tavalla luottamustoimien hoitamisen ajaksi, niin se ei kyllä kannusta lapsiperheiden vanhempia päätöksentekoon osallistumaan. Sitä me totta vieköön kuitenkin tarvitsemme. Ehkäpä siinä kohtaa olisikin asiaa tarkasteltava kenties naisverkostossa tai muualla täällä, tätä asiakohtaa uudelleen huolellisemmin, mitä lainsäädäntö siitä sanoo.

Ei esimerkiksi ole asianmukaista tarjota alle 3-vuotiaalle tai jopa aivan vauvaikäiselle lapselle päiväkotipaikkaa kokousten ja luottamustehtävien hoitamisen ajaksi, vaan silloin voi olla tarpeen tarjota hoitajaa kotiin tämän perheen avuksi, jos ei asia muuten järjesty. Mutta kunnat eivät kaikkialla kyllä näitä asioita ole kuntoon hoitaneet, ja ellei näin tapahdu, niin ehkä meidän täytyy täällä hoitaa sitten asia lainsäädännön kautta kuntoon.

17.49 Sirpa Paatero sd: Arvoisa rouva puhemies! Toivon, että me olemme joskus tilanteessa, että naisverkoston ei tämmöistä työtä enää tarvitse tehdä [Eva Biaudet: Unelma!] siitä syystä, että meillä olisi kaikki tasa-arvoisesti jo lähtökohtaisesti ajateltuna. Tässä tapauksessa kuitenkin nämä, niin kuin on todettu, kohdistuvat enemmän tietysti naisiin, koska naiset hoitovapaalla ja vanhempainvapaalla enemmän ovat.

Naisten voimasta minulle on opetettu Kotkassa, josta tulen. Meidän talousjohtajamme, joka nyt on jo pitkään ollut eläkkeellä, sanoi, että siitä hän tiesi, että on tosi kyseessä, kun viiden eri puolueen naiset tulivat samaan aikaan hänen ovenpieleensä — että sitten on parempi kuunnella. Ja ehkä tämä 150, vaikka tässä ovat myöskin miehet olleet mukana allekirjoittamassa, on vähän samanlainen: on riittävän paljon porukkaa yhtä mieltä, ja vaikka ovat eri puolueista, on joku yhteinen nimittäjä.

Tämä on varmaan talouskysymys kyllä, mutta enemmän minä ajattelen, että tämä on tasa-arvokysymys ja demokratiakysymys. Kyllä me kaikki tiedämme, että kunnallisista luottamustoimista saatavat eurot per kokous ovat aika pienet. Sen jälkeen niistä maksetaan 30 prosenttia, tai jotkut paljon enemmän, ensin veroa ja sen jälkeen vielä puolueille, eli ei siitä nyt ihan hirvittävästi jää. Mutta sekin on tietenkin hyvä lisä. Mutta jos se vielä vähentää vanhempainrahaa, niin sehän on ihan kohtuuton tilanne. Mutta sitä enemmän tämä on minun mielestäni vielä demokratia-asia, sillä meillä on yhä edelleen vain se 39 prosenttia naisia valtuustoissa. Toinen asia, mistä minä olen demokratiassa huolissani, ovat viime kuntalain jälkeen tehdyt muutokset eli kunnallisten luottamustoimien paikkojen vähentäminen. Vähennettiin todella rajusti valtuutettujen määriä, vähennettiin lautakuntien määriä, pienennettiin lautakuntien kokoja ja jossakin kokonaan luovuttiin lautakunnista. Tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

jos mikä vähentää perustason demokratiaa elikkä lähellä ihmistä olevan päätöksenteon tekemistä ja yhteyttä kuntalaisiin. Ja se liittyy tähän tämän demokratian osalta.

Kotkasta esimerkki viimeiseksi: meillä on minun tietääkseni [Puhemies koputtaa] ensimmäisen kerran ikinä sekä valtuuston että hallituksen puheenjohtajana nainen.

17.51 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Itse myös kuulun niihin henkilöihin, jotka haluavat kiittää lakialoitteen tekijöitä. Tämä on tärkeä asia nimenomaan siitä syystä, että saadaan nuoret perheen vanhemmat, äidit ja isät, mukaan kunnalliseen päätöksentekoon ja mahdollistetaan se sitten heille. Vaikka tässä on nyt kovasti korostettu tätä 150:tä allekirjoittajaa, minulla on täysi syy uskoa, että täällä salissa on noin 200 päättäjää, jotka tulevat tämän asian hyväksymään. En näe, että tässä on kellään mitään sellaista kohtaa, miksi tätä asiaa alettaisiin vastustamaan.

Täällä on nostettu esiin myös muita epäkohtia. Itse haluaisin myös kiinnittää huomiota siihen, mihinkä edustaja Myllykoskikin, että esimerkiksi yrittäjien ansionmenetykskorvaukset tulisi huomioida. Se ei toki kuulu tähän kyseiseen lakialoitteeseen, mutta toivoisin, että tulevaisuudessa tähänkin löytyisi selkeä järjestelmä, millä tämä ansionmenetys korvataan, jotta saataisiin erilaisissa ammateissa ja tehtävissä olevia isiä ja äitejä mukaan päätöksentekijöiksi.

17.52 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Nämä runsaat allekirjoitukset ja tänään lausutut kannustavat sanat antavat todella uskoa siihen, että tämä asia etenee positiivisessa hengessä ja tämä epäkohta saadaan korjattua. Minulla on täällä melkein korvat jo punaisina näistä lukuisista kehuista ja kannustuksista ja kiitoksista, joita täällä on lausuttu naisverkostolle ja minulle, ja haluan kyllä korostaa, että tämä oli naisverkoston yhteinen ponnistus ja jokainen siellä omassa ryhmässään aktiivisesti keräsi nimiä. Ja haluan kyllä erityisesti kiittää edustaja Siréniä, jonka tekstien pohjalle tämä aloite tehtiin. Tämä todella osoittaa sen, kuinka yhteistyössä on voimaa ja kuinka naisverkostossa on myös voimaa.

Arvoisa puhemies! Kuntapolitiikka ja kunnallinen päätöksenteko on erittäin tärkeää, ja on erittäin tärkeitä, että kaikilla on tasa-arvoiset mahdollisuudet osallistua päätöksentekoon ja että siihen kannustetaan — ja varsinkin siitä ei pidä rangaista. Me tarvitsemme nämä pienten lasten isät ja äidit osallistumaan päätöksentekoon, koska, kuten täällä on jo todettu, se kynnys kuntapolitiikkaan lähtemiseen on muutenkin aika korkea, ja kyllä jokainen meistä tietää, että niiden ehdokkaiden kaivelu on välillä vaikeata, ja usein varsinkin naiset tупpaavat kieltäytymään, joten ei pidä ainakaan lainsäädännöllä luoda mitään ylimääräisiä kynnyksiä, vaan kyllä lainsäädännön pitää tasa-arvoisesti kaikkia kohdella. Kunnissa ja jatkossa maakunnissa on todella monenlaisia luottamustehtäviä, joten toivon, että valiokuntakäsittelyssä näitä rajoituksia pohditaan tarkasti — sitä, minkälaiseksi tämä lainpykälä kirjoitetaan — jottei tämä aloitteen eteneminen ainakaan siihen tyssää, että ne määrittelyt eivät jotenkin ole kaikilta osin kunnossa. Pidetään huolta siitä, että tämä etenee hyvässä hengessä.

Eliikkä kiitoksia vielä kerran kaikille allekirjoittaneille ja asiaa edistäneille, ja kiitoksia tästä keskustelusta. Uskon ja toivon, että me saisimme tästä hienon Suomen 100-vuotisjuhlan tasa-arvo- ja demokratiateon.

17.55 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa rouva puhemies! On ollut hienoa kuunnella tätä keskustelua, joka on ollut varsin yksimielinen, ja kaikki näkevät sen, miksi tämä lakialoite

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2017 vp

tarvitaan ja tämä epäkohta pitää poistaa. Tässä keskustelussa on tullut esiin muitakin semmoisia epäkohtia, isompia ja pienempiä, joita me varmasti naisverkoston työvaliokunnassa voimme jatkotyöstää eteenpäin.

Yksi asia, joka tässä nousi esiin liittyen nimenomaan tähän pienten lasten vanhempien mahdollisuuteen osallistua kunnalliseen päätöksentekoon, on tämä lastenhoidon järjestäminen kokousten ajaksi. On totta, että kunnat voivat itse määritellä, miten sen järjestävät, ja itse asiassa muistan kyllä omalta kohdaltani, kun olin jo ennen lapsia aktiivinen kunnallispolitiikassa ja sitten lasten tulon jälkeen myös sitä jatkoin, että kyllä meillä Joensuussakin se oli semmoinen asia, mitä he eivät olleet oikein tiedostaneet eivätkä olleet ymmärtäneet, että tämä asia pitää hoitaa kuntoon. Omalla kohdallamme se meni aivan loistavasti, palkkasin aina lastenhoitajan kotiin kokousten ajaksi: Mannerheimin Lastensuojeluliiton hoitaja tuli kotiin, ja siitä tuli selvät kuitit, joita oli helppo sitten viedä kaupungille, ja he maksoivat sitten korvaukset takaisin. Itse asiassa halusin tuoda tämän esimerkin tähän sen takia — kun täällä on salissa nyt valtava joukko eri puolilla Suomea toimivia kuntapäätäjiä — että te huolehtisitte omissa kunnissanne siitä, että tämä lastenhoito tulee järjestettyä ja nimenomaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Varmasti se hoitaja kotiin on se kaikkein fiksuin tapa, koska nämä kokoukset ovat yleensä ilta-aikaan. Toivon, että tätä viestiä viette siellä eteenpäin.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveystoimikuntaan.